

MÚLTIDÉZŐ

Adalékok
Nagyatád oktatástörténetéhez

Szerkesztette:
Hubay Sándor

A honfoglalás 1100. évfordulója és az oktatás 1000 éves történelmének
tisztelőre kiadta

Nagyatád Város Millecentenáriumi Bizottsága
és az Önkormányzat Közoktatási és Kulturális Bizottsága
1996. évben

A kiadvány elkészítését, szerkesztését munkájukkal segítették:

Boros Bálint, Györe Béláné Sipos Ilona,
Horváthné Gréczi Mária, Turbék Károly

Felelős kiadó:
Ormai István
polgármester

A címlapon Kraumann Erik tanár munkája: Az első iskola

Készítette a Nagyatádi Nyomda Kft.
500 példányban
Felelős vezető: Takács Ferenc

ISSN 1416-1311

262010 - N. Ny. Kft.

MÚLTIDÉZŐ

III.

NAGYATÁD
1996

ELŐSZÓ

Köszöntöm a magyar oktatás 1000 éves évfordulóján kiadott, Nagyatád iskolatörténetét bemutató Múltidéző kedves olvasóit, szerkesztőit, szerzőit. A pedagógus napra megjelenő kiadvány érzékelteti a téma jelentőségét és az oktatás-nevelés helyi történetének gazdagságát, eredményeit. E munkának pedagógiai, gazdasági, tantárgyi, nevelési, társadalmi vonatkozásai egyaránt vannak. Most mégis egy gondolattal a pedagógusról, mint az oktatás-nevelés mindent meghatározó szereplőjéről írok.

Nagyon nehéz munka a pedagógusoké! Minden évben, minden nap, minden órában újrakezdeni és folytatni. Rakni, összeilleszteni a tudás és az emberség apró darabjait. A hiányokat pótolni, a rossz helyen lévőket megigazítani. Lassú építkezés ez, de nélkülözhetetlen, hiszen a jövőt építik. Először az alapjait, s aztán tovább, hiszen a pedagógus meghatározó egy ember életében akkor is, mikor már nem a katedráról halljuk beszédét, hanem bennünk visszhangzik fel újra és újra. Nagyszerű lehetőség a gyerekeket megtanítani az eredményes, szép élethez szükséges ismeretekre, magatartásra, de ez egyben nagy felelősség is.

Tisztelettel és köszönettel gondolok mindazokra, akik több száz éven át egymást váltva nemzedékről-nemzedékre tanították, nevelték a nagyatádi gyerekeket. Kitartó munkájukkal segítettek abban, hogy a diákok felnőtté válva tartalmas, eredményes életet éljenek. Megbecsüléssel, elismeréssel tartozunk azoknak, akik a település polgáiraiként, vezetőiként szorgalmazták az iskolaügy fejlesztését, akik szellemileg, erkölcsileg és anyagilag segítették a nagyatádi oktatásügyet.

Sohasem volt könnyű ezen a szakterületen dolgozni, a feltételeket megteremteni, az elvárásoknak megfelelni. Most különösen bonyolult, elmentmondásos és forrongó időszak részesei vagyunk. Nagyatád önkormányzata a legfontosabb feladatai között számol az oktatással. Olyan értéknek tartjuk, amelynek megőrzése, fejlesztése alapvető feladatunk. Ezzel együtt azt szeretnénk, hogy a pedagógusok minél jobb feltételrendszerben, munkájuk elismerését megkapva dolgozzanak városunkban.

A pedagógus, iskolaszervező elődökre tisztelettel gondolva, a jelen nevelőinek sok sikert és eredményt kívánva ajánlom e kiadványt a kedves olvasó figyelmébe.

Ormai István
polgármester

KÖSZÖNTŐ

A Közoktatási és Kulturális bizottság nevében tisztelettel köszöntöm pedagógus kollégáimat.

1996-ban országoszte ünnepeljük a magyarországi oktatás ezer éves jubileumát, emlékezve, felkutatva, megismerve annak formáit, struktúráit, eredményeit. Nagyon sokszínű, szerteágazó pedagógiai múlttal rendelkező országban élünk.

Nagyatád oktatástörténete töredéke csak az ország, a megye oktatástörténetének, mégis számunkra mindennél fontosabb. Őrizzük, tiszteljük múltját, elismerjük jelenét és küzdünk jövőjéért.

Városunk mindig büszke volt eredményes oktató-nevelő munkájára, kiemelkedő pedagógusaira, elődeire.

Ezzel a kiadvánnyal szeretnénk megköszönni valamennyi kollégának, hogy ezt a nemes, de nehéz feladatot, hivatást választotta a mindenkori felnövekvő nemzedék érdekében.

Meggyőződésem, a XXI század távlatából a tanárok fontosabbnak bizonyulnak majd, mint a politikusok, bankárok, a katonák, az újságok „napi hősei”, hiszen ők a mindennapok szerény és hithű nemzeti közkatonái, a jövő nemzedékek szellemi arculatának megalapozói és formálói.

Fogadják szeretettel e kiadványt.

*„A gyermeknevelés veszélyes dolog: ha sikerül,
rengeteg küzdelem és gond az ára,
ha nem sikerül,
fölülmúlhatatlan a fájdalom.”*

(Démokritosz)

Boros Bálint
a bizottság elnöke

Indító szavak

E kiadvány megjelentetésének most csupán az volt, az lehetett a célja, hogy az oktatás 1000 éves évfordulóján tisztelegjünk pedagógusaink, nevelőink előtt. Így ez nem oktatástörténet és nem iskolatörténet. Ezért – nem titkoltan – szeretnénk kedvet is ébreszteni a vállalkozó kedvű pedagógusok körében egy-egy oktatási intézmény történetének megírására, feldolgozására.

A sorozat e száma a nagyatádi oktatási intézményekben valamikor is dolgozó pedagógusok neveit tartalmazza. Levéltári forrásokra támaszkodva próbáltuk kideríteni, hogy ki volt az első tanító, az első óvónő; miként jöttek létre az egyes iskolatípusok, követve a társadalmi változásokat. Csak felsorolásra vállalkoztunk, s ha valaki mégis kimaradt ebből, elnézést kérünk, mint ahogy azért is, hogy nem mutat egységes képet a kiadvány. A közreműködők segítségét ezúton köszönjük meg.

Kérjük fogadják szívesen a Múltidéző harmadik számát.

A Szerkesztő

Közművelődési tevékenység, társadalmi élet

A kiegyezés utáni Magyarországon a múlt század végén egy addig nem tapasztalt fejlődés indult meg, ami kihatott az ország egész életére, gazdasági fejlődésére, szellemi felemelkedésére, amellyel megindult az európai színvonal elérése útján. Magyarország ezer éves fennállásának ünnepségeire készülődve, új iparágak jöttek létre, törtek az európai élvonalba. Ebben az időszakban hazánk rendelkezett Európa legnagyobb malomiparával, amelyet a vesztes I. világháború után a Trianoni szerződés 2/3-ban elvett tőlünk. Budapesten épült fel Európa első földalatti vasútja, Asbóth Oszkár feltalálja a helikoptert, Kandó Kálmán a villanymozdonyt, s lehetne sorolni tovább a fellendülés jeleit, s azoknak a tanulmányoknak, könyveknek, tudományos értekezéseknek tömkelegét, amelyek ezen időszak anyagát jelentős könyvtári mennyiségre duzzasztják fel.

Szűkebb hazánkban, belsősomogyban is érezhető volt ez az országos fellendülés, ekkor modernizálták a vasúti hálózatot, így az 1890-es években épült meg a Somogyszob-Barcs vasúti mellékvonal. Modernizálni kezdték az uradalmi nagybirtokokat, ezidőben gépesítették európai mércével mérhető szintre a grófi, egyházi, vagy más tulajdonú segesdi, kivadári, simongáti nagyüzemeket: szeszgyárat, malmokat, áramfejlesztőt, dohánylerakatot stb. építve és létrehozva, amelyek a századunk során a vesztes két világháború utánra már csak a múltba visszanezőknek lehet felbecsülhetetlen érték.

E kiadvány alapszándéka azt a szellemet képviseli, amely vallja, hogy a múltat megbecsülve és ápolva, a jelen lehetőségeit kihasználva lehet csak jövőt építeni fiaink, lányaink és unokáink számára.

A múlt század végén elkezdődött modernizációs folyamat nemcsak a gazdasági életre, hanem a kulturális, szellemi tevékenységre, az oktatásra, a társadalmi, emberi kapcsolatok egészére kiterjedtek. Ekkor jöttek létre jelentős anyagi erők támogatásával a bodvicai, a henészi, kivadári, nagyatádi iskolák jelenlegi elődei. Egy ezer éves kulturális hagyomány megőrzési módját a falvakban, népi ünnepségeken, vallási szertartásokon, „szájról szájra” apáról fiúra, a népi szokásokra épülő nemzeti kultúrát kezdte felváltani a kor igényeihez igazodó, polgári magántulajdonon alapuló új szellemi, gazdasági újjá szerveződő társadalom.

Létesítményeink, tevékenységüknek jelzés szerű felsorolását Nagyatádon először Burics László „Nagyatád nagyközség múltja és jelene” c. 1933-as kiadványa próbálta egy csokorba kötni. Azóta több kiadvány, ta-

nulmány, jelent meg az életünk egy-egy területéről. Ezt kívánta összegyűjteni az 1995-ben megjelent Sipos Csaba és Turbék Károly szerkesztette, „Nagyatád városról szóló irodalom válogatott bibliográfiája” c. kiadvány is.

Városunk zenei életét, e terület hagyományainak kincseit próbálta szakdolgozat formájában feldolgozni Feketéné Kovács Anikó: Nagyatád zenei fejlődése felszabadulásunktól napjainkig c. munkájában. Az államilag hivatalosan létrejött zenei oktatás történetét vázlatosan adja a melléklet, Kenedi Tibor: A Zeneiskola történetének főbb adatai, és az itt tanító nevelők névsorát tartalmazó nem a teljességre törekvő dokumentuma.

ÓVODÁK

A korabeli lapokból

A Somogy c. hetilap 1878. január 22-i száma írja:

Vígalom. Nagy Atád és vidéke fiatalsága a nagy atádi kiseded óvoda javára a „Daru” vendéglő nagytermében zártkörű tánczvigalmat rendezett. Személyjegy 2 frt. Családjegy 5 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Hírek. A Somogy c. hetilap 1878. márczius 12-i számából:

A Nagy Atádon létesítendő kisededovoda részére alapítási, s illetőleg felszerelési költség fejében a közoktatási miniszter 200 frt államsegélyt utalványoztatott Hochreiter Dezsőné úrhölgy, kiseded ovó egyleti elnök kezéhez.

Somogy. 1878. július 23-ai számából:

Nagy-Atádon július 13-án az ovoda javára rendezett műkedvelői előadásból fennmaradt tiszta jövedelem 30 frt. 17 kr., mely összeg folyó hó 18-án az ovoda pénztárnokának átadott.

Somogy. 1878. október 8. sz.

A nagy-atádi ovoda, „Kisededovodánk ez év tavaszán alakult, miután különösen volt követünk P. Szathmáry Károly úrnak fáradozásai folytán sikerült annak fennállását aláírások útján némileg biztosítani.”

Az ovoda élén Hochreiter Lászlóné és Rigó Antal jegyző áll, mint elnökség. Az „ovonő Németh Szerena kisasszony”, aki Budapestről jött, és mint írják szép sikereket ért el „volt alkalmam e napokban őt

működése közepette láthatni. Láttam, körülvéve hozzá simuló tanítványaitól, mint játszik, mint énekel velők, mint tanítja és okítja őket, s bizonyára mondom, városunk örülhet, hogy kisdedeit ily gondos kezekre bízhatja.”

Az újságíró az óvoda helyiségéről már nem ilyen elismerően nyilatkozik: „egészséges, tág, magas termek, terjedelmes, szép, árnyékos kert szükségesekek ide, s nem alacsony, piczi ablaku, szűk szobácskák, mert az emberiség egyik életkorára sem hatnak kártékonyabban, mint a kisdedkorra, és egyik korban sem bosszulja meg jobban magát a tiszta, üde levegő elégtelen, hiányos élvezete, mint a zsenge gyermekkorban“. Van az óvodának két közép nagyságú, de alacsony szobája, kert is, de az kicsi és árnyéktalan. Alkalmasabb helyiséget szeretnének, egy kis tornacsarnokot, egy-két hintát a mellkas tágitására, emelhető vas kézlők a kar izmosítására, kis ugró készülékek a lábak erősítésére“. Kéri a szülőket, hogy tisztán és csinosan küldjék gyermekeiket óvodába.

Burics László: Nagyatád nagyközség múltja és jelene c. könyvében írja, hogy „1870 körül községi óvoda nyílt, mely 1907-ben új épületet kapott 2 tanteremmel. Ez az óvoda a Kossuth utcában volt.”

Óvónők: Árvay Ilona Margit volt Harsányi Antalné
Schell Ilona 1937-1944
Takács Lajosné 1944-1963
Takács Éva
Ágoston Gyuláné
Tamás Erzsébet
Hódosi Józsefné Rontó Zsuzsanna

Integrációs óvodai egységek

A 2. Sz. Napköziotthonos Óvoda

A Gyár u. 19. sz. épület 1826-ban lakóháznak épült. 1975-ben átalakítással használatra kétf csoportos óvodának adta át a Cérnagyár a Városi Tanácsnak.

1990 augusztus 1-től a Cérnagyár visszavette az épületet és az óvoda elköltözött az akkori Szabadság parki bölcsődébe. 1979-től integrációs egységként működött a henézi és a bodvicai óvodával.

5. Sz. Óvoda Henész

1850-ben iskolának épült, 1964-ben lett az épület óvoda. 1977-ben felújítással, átalakítással napköziotthonos óvoda.

6. Sz. Óvoda – Bodvica

1909-ben általános iskolának épült, óvodává 1958-ban alakították át.
1973. április 1-től napköziotthonos, 1978. szept. 1-től kétcsoportos.

A Gyár utcai óvoda elődje a Kossuth utcai óvoda volt. Az integrációs
egység kialakítását követően az intézményekben dolgozó óvónők:

Szent István parki Óvoda

Karai Lajosné vez.

Szabó Jánosné vez. h.

Koppányné T. Gizella

Fehér Miklósné

Tóth Klára

Bacsikné M. Zsuzsanna

Kovácsné B. Gyöngyvér

Treierné Sz. Ilona

Bodvica

Vojkovics Istvánné részl. vez.

Mészáros Lászlóné

Benedek Zsuzsanna

Cserti Sándorné

Horváth Istvánné

Hoffmann Annamária

Karász Mária

Tratnyek Gyuláné

Éder Angelika

Molnár Ildikó

Horváth Katalin

Henész

Lovrencsics Judit

Sárdinecz Ágnes

Hartmanné Szabó Mária

Bacsikné Mátyási Zsuzsanna

Bekes Zita

Horváth Istvánné

Gergelyné Baranyó Mária

Nagy Ildikó

Szigethy Alíz

Koppányné Toma Gabriella

Petrus Imréné

Krafcsikné Dorogi Ildikó

Az Aradi utcai Óvoda

Az óvoda 1964-ben épült, helyén lápos mocsaras terület volt. 1971-ig három csoporttal működött bázis óvodaként. Az urbanizációval, a városba áramlással megnőtt az óvodai elhelyezés iránti igény. 1976-ban a szolgálati lakást óvodai csoporttá alakították át. Majd családi házakat alakították át társadalmi munkával (KTSZ, Konzervgyár) óvodai célra. Így jött létre 1974-ben a Korányi S. utcai, majd 1978-ban a Rókus-közi óvoda két-két csoportja.

Az óvodai integrációra az 1980-81-es években került sor, s ekkor Aradi utcai Óvoda és Tagintézményei néven működött tovább. A Rókus-közi Óvoda 1988-ban átköltözött a Rozsnyói utcai Bölcsőde helyére, s a Zóka utcai Óvodához kapcsolták.

A Korányi S. utcai Óvodában 1990-ben egy óvodai csoport megszűnt, majd 91-ben végleg bezárt. 1990-ben felújították, korszerűsítették. A szabadtéri játszóterületek teljes átalakításával, babakházak, fából készült mozgásfejlesztők, homokozók és általában egy természetközelibb környezet kialakításával vált esztétikusabbá. Az 1993-ban épült korszerű mini sportpálya jelenleg is kedvenc tartózkodási helye a gyerekeknek.

Az intézmény óvónői:

Tamás Erzsébet
Csatos Erzsébet
Búváry Tünde
Vágner Erzsébet
Bertók Lászlóné

Potapov Valerijné Fekete Anna
Bodács Sándorné
Szabó Jánosné Király Mária
Völgyesi Istvánné
Ágoston Gyuláné
Kurai Lajosné, Gál Mária
Béres Mária
Szőke Jánosné
Kovács Jánosné
Éder Lászlóné
Forgács Katalin
Borcsik Istvánné
Józsa Aranka
Balogh Imréné
Sebők Istvánné
Simon Istvánné
Pápa Ágnes
Orbán Gézáné
Mucsiné Fodor Ágnes
Fuisz Jánosné
Lepsényi Lajosné
Kovács Gézáné
Magyar Mária
Molnár Jánosné
Molnár Gyuláné
Mohácsi Andrásné
Hrubi Jánosné
Fehér Miklósné
Vránics Istvánné
Németh Csabáné
Szabó Gulyás M.
Gáspár Attiláné
Iharosné Nagy Erika
Csapó Etelka
Bakos Józsefné
Dr. Kovács Miklósné
Kispeti Katalin
Szamek Edit
Zuhanyikné Ladányi Zsuzsanna
Nyerlucz Károlyné

Kengyel Jánosné
Petrus Imréné
Szantner Katalin
Szöllős Marianna

Az Alkotmány utcai Óvoda

Nagyatád várossá nyilvánításával csaknem egyidőben, 1971 tavaszán nyitotta meg kapuit az Alkotmány úti Óvoda, amely Kisatád új, kertes, zöldövezeti lakóközrétének első közintézménye lett.

Az épületet Egyed Tibor Ybl-díjas építész tervezte és az építési kivitelezést Major János, Sági István és Szakonyi László építész irányították.

1971-1985-ig az intézményből történt a város óvodáinak szakmai irányítása, megyei szakmai bázisintézményként működött. Itt nevezték ki az első függetlenített vezető óvónőt.

1978-ig az intézményben kapott helyet az óvodai gondnokság. Tagintézményei a Korányi Sándor utcai és a Rókus-közi Óvodák lettek. 1980-ban egy csoporttal bővült. Az Ötvöskónyi városrész óvodája is tagintézménye volt. 1988-ban önálló gazdálkodási jogot kapott. 1990-től 3 csoportos, szervezetileg önálló intézményként működik.

Fennállásának 15 éves évfordulója alkalmából került sor a névadásra. Az új neve Nagyatád Város Önkormányzat Napsugár Óvoda lett.

Az Alkotmány utcai Óvodában az elmúlt 25 év alatt dolgozó óvodapedagógusok:

Antal Józsefné
Ángyán Szilvia

Bakos Józsefné
Baumgartner Árpádné
Éder Lászlóné
Hódosi Józsefné
Horváth Istvánné
Harnosné Derzsó Zsuzsanna
Kurai Lajosné
Szabóné Kispeti Katalin
Kengyel Jánosné
Mohácsi Andrásné
Orbán Gézáné
Perger Péterné
Mráv Jánosné
Molnár Pálné
Kreinerné Németh Ágota
Kunczné Staub Edit
Potapov Valerijné
Rónai Violetta
Segesdi Sándorné
Somogyiné Táros Anikó
Szabó Lászlóné
Tóth Csabáné
Balláné Vojkovic Erika
Vukics Jánosné
Szabóné Gulyás Magdolna

Az Árpád utcai Óvoda

Az óvoda 1977. április 1-jén nyitotta meg kapuit az új városrészben. Ekkor még 8. Sz. Napköziotthonos Óvoda. Az épület modul panelelemekből épült, 4 foglalkoztató teremmel. Induláskor 84 gyermekkel még tágasnak mondható. A mellékhelyiségek, kiszolgáló helyiségek kicsik, az évek során a megnövekedett gyermeklétszám miatt szűkösek. Az udvar tágas, nagy alapterületű. Fákat, bokrokat telepítettek. Az udvart díszítő térplasztika Sass Valéria szobrászművész alkotása. Babaházak, központi homokozó farönkökből, hajó stb., közös pancsoló medence, zuhanyzók, ivókút teremtik meg a nyári szabadban való tartózkodás alapvető higiéniai feltételeit, és a kellemes időtöltést.

1985-ben készült el egy meseház stílusú tárolóépület, tetőcsúcsán szélkakassal. 1981-ben „beindult” az 5. csoport.

Az Árpád utcai Óvoda (volt Zóka) óvónői
1976. december 31-étől 1980 december 31-éig:

Kiszely ill. Rókus közti Óvoda:

Horváth Istvánné (Béres Mária) vezető
Kovács Gézáné (Horváth Mária)
Valter Józsefné (Frezik Judit)
Gáspár Attiláné (Borsi Margit) vezető
Kozma Mariann
Iharosiné Nagy Erika

1977-80-ig:

Antalics Lászlóné (Takács Ida) vezető óvónő
Fülöpné Borsi Zsuzsanna
Jünglingné Filó Ida
Fuisz Jánosné (Nádor Mária)
Illa Gyuláné (Németh Mária)
Vucskics Józsefné (Orbán Éva)
Segesdi Sándorné (Tóth Irén)
Morelty Gemma
Pintér Piroska
Balaskó Lászlóné (Koleszár Éva)
Mucsiné Fodor Ágnes
Göncz Lászlóné (Princzel Ilona)
Kuminecz Csabáné (Benedek Zsuzsanna)

1980-1985-ig:

Czimbalekné Bankó Erika
Bodri Károlyné (Koczka Márta)
Molnárné Kiss Márta
Kutsera Beáta
Némethné Gáspár Csilla
Nyerluczné Ifi Mónika
Ormai Istvánné (Kocsis Ágnes)
Horváth Mária
Tóth Anita
Zsobraárné Orbán Anikó
Dencsiné Lébár Klára

1985-1990-ig:

Balláné Vojkovics Erika
Deliága Gabriella
Bürge Csabáné (Menyhárt Klára)
Kuncz Józsefné (Staub Edit)
Szókéne Beke Ildikó
Fürst Ildikó

Rókus-közi (1985-1990-ig):

Balogh Lilla
Molnár Gyuláné (Pauska Ágnes)
Janzsó Adrienn
Kovács Gáborné (Szamek Edit)
Horváth Dezsóné (Csapó Etelka)
Simonné Szollár Beáta

1990-1995-ig:

Gémesi Anett
Kiss Edit
Pamukiné Markovics Zsuzsanna

1995-től:

Suri Anita

A Rozsnyói utcai Óvoda

1991. július 1-től működik. Az önálló intézmény „alapfeladatként óvodai ellátást és szociális étkeztetést végez”. Kellemes környezetben, nagy kerttel, udvarral körülvéve nyugodt életteret biztosít a gyermekeknek. Három csoportszoba, tornaszoba, két étkezőhelyiség, két fedett terasz biztosítja a gyermekek szakszerű ellátásának feltételeit.

Az önálló óvoda három gyermekcsoporttal, 60 férőhellyel kezdte meg működését, majd az 1993/94-es tanévtől 75 férőhellyel üzemel. Az 1994/95-ös tanév végére már 80 fölé emelkedett az intézményben ellátott gyermekek száma, és emellett folyamatos a szociális étkeztetés.

Óvodapedagógusok névsora:

Balogh Lilla
Csanálosiné Rajnai Zsuzsanna
Gadaneczné Józsa Aranka
Horváth Dezsőné
Kovács Gáborné
Molnár Gyuláné
Némethné Gáspár Csilla
Simon Istvánné
Simonné Szollár Bea
Fürost Ildikó
Vékony Tamásné
Kuncz Józsefné
Végh Csabáné

ISKOLÁK

Az első iskola Nagyatádon

Írott források alapján tudjuk, hogy 1774. körül már működött egy tanító, akit Kajdoci Jánosnak hívtak.

Bajzáth József megyéspüspök 1778. évi május hó 18-án kelt egyházlátogatási jegyzőkönyvében találjuk: „az iskola mestere Szorber József, 50 éves, aki megfelelő kántori és pedagógiai készütséggel rendelkezik. Jövedelme: páronként 3 kr és egy fickó gabona, egy-egy kocsis fa. Stóla gyanánt: temetésért 7 kr, hirdetésért 7 kr, minden iskolás gyerek után 1 Ft. Lakása fából készült ház, egy szobával, amely egyúttal iskolahelyiségül is szolgál.” Ez a ház valószínű a polgári fiúiskola helyén állott (a mai OTP helyén 1774-től 1903-ig.).

Az 1815-ös egyházlátogatási jegyzőkönyv szintén említést tesz iskoláról, amely szegényes, rozoga, 2 szobából áll. Az egyik a mesteré, a másikban folyik a tanítás. A lakáshoz tartozik még konyha és istálló. A kántortanító Novák László róm. kat. vallású, képzése nincsen, de a tanításhoz megfelelő készütséggel rendelkezik.

Jövedelmi forrásai: páronként 3 kr és 1/4 mérő rozs, zsellérektől 18 kr., írni nem tudó gyerekek után 1 Ft, írni tudók után 1 Ft, 30 kr. Ide jártak iskolába a Nagy- és Kisatád-i gyerekek, a henészi, a simongáti és a bodvicai tanköteles gyerekek is.

A püspök megjegyzi, hogy a 7-12 éves gyerekek száma 80, de iskolába csak 50 jár. Bodvicán 20 a tanköteles, de egy sem jár, Simongátról jár 5 tanuló.

Levélári források szerint 1872-ben Müller Ferenc néptanító volt az iskola tanítója. 1872-74-ben Márkus Sándor az osztálytanító, Szemanyi Ágoston a hittanár „A nagy-atádi VI osztályú községi népiskolában tanítottak.”

„A nagy-atádi községi iskolai első osztályának érdemsorozata az 1880-81 tanévben” c. dokumentum szerint Sipos György osztálytanító, Müller Ferenc tanító és Koronczy Kálmán a hitoktató.

1881- Szondy Pál tanító, Kutor Antal tanító, Simon Sándor ref. hitoktató.

Az iskoláról 1873-ig semmi adatunk nincs, úgy említik, mint a régi római kath. elemi iskolát. Idővel az egyházi iskolát községi jellegűvé alakították, 1900-ban állami jellegűvé vált.

Az Izraelita iskola

1839-ben izraelita elemi iskola létesült a mostani Mártírok utcában, a mai 2. sz. iskola helyén. 86 éves fennállása után ideiglenesen megszűnt. 1932-ben újra megnyitották.

Az izraelita hitközség Iskolaszéke Nagy-atádon 1840 óta tartotta fenn a tanítói állást (levéltári források szerint).

1898-ban Fried Ignácz kapta a tanítói javadalmat, Kelemen Adolf rabbi volt az iskolaszéki elnök.

Égyházközségi kivonat

Fried Ignácz tanító részéről, 1898. október 1^{én} az előző év első évkezdésére kiegészítve a nagy atádoni i. sz. hitközség, mint a helybeli per. hitközség-
zetű elemi népiskola fenntartója, önzajárólag és önkéntes
és az érvényesített tanítói részéről, 1898. évi október 1^{én}
egy évi előző folytatott, és az em. hit. mindhárom
október első napján saját pénztárából folytatni
fogja.

Nagy atádon 1898. február hó 1^{én}

Fried Ignácz
tanító

Kelemen Adolf
rabbi

Nagy atádoni hitközség elnöksége

A fentiekben felsoroltak minden egyes részéről
Kegyelemmel 1898. február 20.

Kelemen Adolf
rabbi

Kelemen Adolf
rabbi

Kelemen Adolf
rabbi

Kelemen Adolf
rabbi

1898-1904-ben Krausz József és Reichmann Izidor tanítottak, 1910. körül Reichmann Izidor és Kraut Gizella, 1916-ban Steinerné Kraut Gizella nevével találkozunk, majd 1923. és 1937. körül Neuländer Zoltán, 1940-es években Trebits Jenő, ő volt az utolsó izraelita kántor és tanító, felesége Krammer Olga volt.

Az iskola I-IV. osztályos osztatlan iskola volt, 1 tanteremmel.

Az idős atádiak szerint aki magasabb színvonalú oktatást kívánt gyermekének, ide íratta be, mert itt idegen nyelvet is tanítottak. A polgári fiúiskolának az értesítőiből kitűnik, hogy volt olyan időszak, amikor a tanulók majdnem fele izraelita felekezetű tanuló volt.

Javadalmi jegyzőkönyv,

felvéve 19 08 évi január hó 23 napján a nagyatádi
izraelita ^{fiáskorú} ^{tanulók} iskola osztály tanítója
^{közösség}
 által élvezett javadalom összeírása tárgyában.*

Jelen voltak az alulírottak.

1. Az iskola fenntartója: Nagyatádi izraelita hitközség.
2. Az állás mióta tartatik fenn? 1840. év óta
3. Az alkalmazott tanító neve: Reichmann Izidor
4. Mióta működik ezen iskolánál? 1902. év november 1. től.
5. Mióta élvezi jelenlegi járandóságait? a házasságától 1902. nov. 1. től, a házasságától 1903. január 1. től.

Jegyzet. A túlboldali rovatos kimutatás I. rovata a fizetési okmány (díjlevél, hívány) sorrendben töltenendő ki és pedig előbb az alapfizetés, utána a később nyert egyéb javadalom.

* Ezen szöveg akként töltenendő ki, hogy abban az iskola jellege és a tanítói állás (kántoritanító, fiútanító, leánytanító stb.) feltüntetősek.

Az állami elemi iskola

1902-ben épült fel az állami elemi iskola épülete - ma a kisegítő iskola működik itt. A tanítás hat tanteremben kezdődött meg. (Ma Széchenyi tér 25.)

Igazgató-tanító volt Szondy Pál. Az első időkben minden tantárgyat ő tanított. Később Müller Ferenc és Kutor Antal tanítók dolgoztak még itt. Majd ahogy bővült a tanulók száma, úgy egyre több tanítóra volt szükség.

Bartha József	Bognár József
özv. Heves Dezsőné	Kaiser Lajosné
Kovácsné Cságoly Anna	Márton Gizella
Sándor János	Szekeres Lajos

A 30-as években a tanulók száma 400 fiú és lány volt.

1948. július 17-én megtörtént az iskolák államosítása, így ez az intézmény az 1. sz. elnevezést kapta és fiúiskolaként működött tovább.

A volt polgári fiúiskola

A nagyatádi polgári fiúiskola létesítése (Mártírok u. és Széchenyi-tér sarok, a mai OTP helyén állott, 1903-1948.) Dr. Lóvy Ferenc nagyatádi rabbi nevéhez fűződik. A nagyközség ipara és kereskedelme rohamos fejlődésnek indult. Az iparos osztály szellemi szintjének emelése került előtérbe. A megoldást egy társulati alapon létesített polgári iskola felállításával vélte elérni. 1903-ban megalakult a Polgári Iskolai Egyesület. Ez év szeptemberében az I. osztállyal meg is nyílt a polgári iskola.

Az első évben az állami elemi iskola épületében nyert ideiglenes elhelyezést, Szmodics Szilárd igazgató irányításával és Dr. Bodó Ernő, Kutor Antal óraadók alkalmazásával (a mai kisegítő iskola).

A következő évben már állandó helyiséget kapott a régi róm. kath. elemi iskola épületében, amelyet a község ennek a célnak megfelelően átalakított (a mai OTP helyén volt).

Az 1904/05 tanévben egyesületi alapon polgári leányiskolát is szerveztek a polgári fiúiskolában, 14 tanulóval. Az összes tantárgyat Novacsek Matild tanította. 12 évi fennállása után megszűnt, mert az Egyesület az iskola hiányosságainak megszüntetéséről nem tudott gondoskodni.

A polgári fiúiskola az 1906/07 tanévben már, mint államilag segélyezett községi polgári fiúiskola működött.

1928-ban az iskola igazgatóját Kárpáti Ernőt állami státuszba vették át. A tanulók kezdetben nagyatádi családoknál laktak, később azonban a

kedvező vasúti összeköttetést felhasználva vagy pedig kerékpáron jártak be az iskolába: Erdőcsokonya, Görgeteg, Lábod, Somogyszob, Alsó- és Felsősegedről, Henész, Bodvica, Ötvöskónyi, Tarany, Kivadár településekről.

1948. július 17-én az 1. számú fiú állami általános iskola tagozatával egyesítették a fiú polgárit.

A Nagyatádi Nyilvánossági Joggal Felruházott Polgári Fiúiskola volt a neve 1904-ig, ettől kezdve pedig Polgári Fiúiskola és a Vele Kapcsolatos Nyilvános Polgári Leányiskola. 1906-tól a Nagyatádi Államilag Segélyezett Községi Fiúiskola és a Vele Kapcsolatos Nyilvános Egyesületi Polgári Leányiskola.

A tanárok névsora:

Bajcsi Gyula 1938/40.	Barabás János 1905/06.
Bartha Anna 1945/46.	Bartha József 1945/46.
Bécsi Vazul 1909-11 hitoktató	Benedek Pascál 1908/09. hitoktató
Benyák Jenő 1940/41.	Berta Kálmánné 1946/47.
Bodó Ernő 1903/04.	Bognár József 1932-46.
Boleszlin Vladimir 1900-09.	Dr. Borsodi József 1908-1916.
Borsó Géza 1945/46.	Bánhidi (Burics) László,
Fiolovics Adolf 1939.	1923-1946, igazgató 24 éven át
Janó István 1904-16 hitoktató	Kaiser Lajos 1923-29 hitoktató
Özv. Kaiser Lajosné	Kárpáti Ernő igazgató
Talpassy Janka 1945/46.	1908-1937, 30 éven át
Kárpátiné Resli Szidónia	Katona Géza 1906-34.
1909-1939, 31 évig	Kenéz Sándor 1938-46.
Kisasszondi (Knapp) János	Kiss Ariztid hitoktató 1907/07.
1923-1946. 24 évig	Klein Samu 1919/20.
Kotta Elemér 1943-45.	Kraumann Erik 1945-1965.
Karusz Anna 1943/44.	Kutor Antal 1903/04.
Kutor Ferenc 1919/21.	Dr. Lőwy Ferenc 1903/04.
Dr. Lőwinger Salamon	Marsal Lajos 1916/17.
1904-07. hitoktató	Marton Gizella 1945/46.
Miklós Ferenc 1919/20.	Molitor Gusztáv 1906/07.
Molnár György	Molnár Lajos 1943-45.
Mudin Imre 1911/12.	Nádor Béla 1945/46.
Nádor Béláné	Nagy Anicet 1945/46.
Végh Johanna 1945/46.	Nagy Emília 1945/46.
Nagy József 1932.	Nagy Mihály 1945/46.
Neulander Zoltán 1933-37.	Novacsek Matild 1904-24.

- P. Ambrusics Máté
1935. hitoktató
- P. Bánás Gyula 1934. hitoktató
- P. Deák Florid
1940/41.1943-45. hitoktató
- P. Janzsó Jácint
1938-40. hitoktató
- Pécs Gyula 1904-11.
- Pergó Józsefné
Csizmók Júlia 1945/46.
- Reichmann Izidor
1903/04. hitoktató
- Resly Fanni 1908-09.
- Richter Mária 1925-27.
- Sárdi (Sárdinecz) Ferenc 1908-1940.
- Sebestyén Béla 1914-16.
- Seidl Sándor 1905/06.
- Simon Mátyás 1903-05. hitoktató
- Szekeres Lajos 1945/46.
- Szilágyi Géza 1946/47.
- Szilágyi Gézáné 1946/47.
- Szöbelné Szinger Hedvig,
1926. hitoktató
- Trebits Jenő 1938-40.
- Vörös Pál 1946/47.
- Weiszné Berkovits René 1928-32.
- P. Andreides Teofil
1936/37. hitoktató
- P. Bokor Ágoston 1943-45. hitoktató
- P. Horváth Domonkos
1911-16. hitoktató
- P. Kovács Kallsiszt
1923-33. hitoktató
- Popity Károly
- Dr. Pichler Sándorné
Horváth Jolán 1943-46.
- Dr. Reschofszki Artúr
1923-25. hitoktató
- Réthy Lászlóné 1946/47.
- Saár Gyula 1933-37.
- Özv. Sarussy Sándorné
Garami Teréz 1945/46.
- Sinkovits Mária 1936-46.
- Szalóky Dániel 1918-21.
- Szévald Mihályné
Naményi Klára 1938.
- Szmodics Szilárd
igazgató, 1903-1914.
- Szondy Vilma 1945/46.
- Várady Ferenc 1945/46.
- Vörös Pálné 1946/47.
- Winter Józsa 1935-46.

A fiúiskola

Igazgatók voltak: Nagy Mihály, majd Borsó Géza, Könyves Károly. 1951-ben egy igazgatás alá vonták össze a két iskolát (I. sz. fiú és II. sz. leány a Baross u.-ban), amelynek Selmeczi Miklós lett az igazgatója.

A tanítás pedig három helyen folyt: a Baross utcai, a Kossuth utcai és a Széchenyi-téri (volt polgári) iskolákban.

Aztán 1959. őszén koedukált (vegyes) létszámú osztályok szervezésére került sor. 1959-ben és 1960-ban az iskolát jelölték ki „a nevelési tervek” kísérletére, amelyet a nevelőtestület jó személyi összetétele garantált.

1951-től folyamatosan működött a dolgozók általános iskolája is, ahol több mint háromszázan végezték el a 7. és 8. osztályt.

A római katolikus polgári és elemi leányiskola

Az első világháború után Kassáról Orsolyita apácák telepedtek le Nagyatádon azzal a céllal, hogy itt – 1921–1948., Baross u. – leányiskolát nyitva a nőnevelést szolgálják. Somssich Eszter grófnő a Baross Gábor utcában 2 házat vásárolt Rigó Antal főjegyzőtől és az iskolaépület emelésére alkalmas telket vett, s azokat a nagyatádi róm. kat. hitközség örök tulajdonába adta. Vállalta 6 szerzetes nővér eltartását és arra jogutódait is kötelezte. 1921. szeptemberében megnyílt a róm. kat. 4 osztályú elemi és polgári leányiskola. A feltételek hiánya miatt nem tudták munkájukat ellátni, ezért eltávoztak a szerzetesnők.

A Szent Keresztről elnevezett szerzetesnők 1923-ban Sr. Papp M. Vilma főnöknő vezetésével újra megkezdték a tanítást. Az Egyházközség a megvásárolt telken egy 4 tantermes iskolát építtetett fel. Ekkor a tanulók létszáma 200 fő (120+80 fő). Az alapkövetétel 1925. március 19-én volt, a felszentelése szeptember 13-án dr. Rott Nándor megyéspüspök jelenlétében.

A püspök 30 millió koronát adományozott a kápolna építésére. 1935. nyarán az épület két emeleti tanteremmel bővült, a nővérek vállalták az V. és VI. osztály vezetését is. A polgári leányiskola igazgatását a Ferences atyák mindenkori házfőnöke látta el. Az 1936/37-es tanévre a megyéspüspök Sr. Tóth M. Zenke nővért nevezte ki az iskola igazgatójává.

Nagyatád község, az állam, a MEZ-gyár és az adományozók segítségével 1941-ben kibővítette az iskolát. 730 m²-es telken épült az egyemeletes iskola, tornateremmel és öltözővel.

1936. ősztől általános továbbképző iskola is működött, amely III évfolyamos volt.

1948-ban megtörtént az államosítás, az intézmény 1951-ig II. számú Áll. Ált. Iskolaként működött, mint leányiskola.

Igazgatók: Bánhidi László
Veszely Károly mb. ig.
Hegedüs Imre

A Polgári Leányiskolában tanítottak:

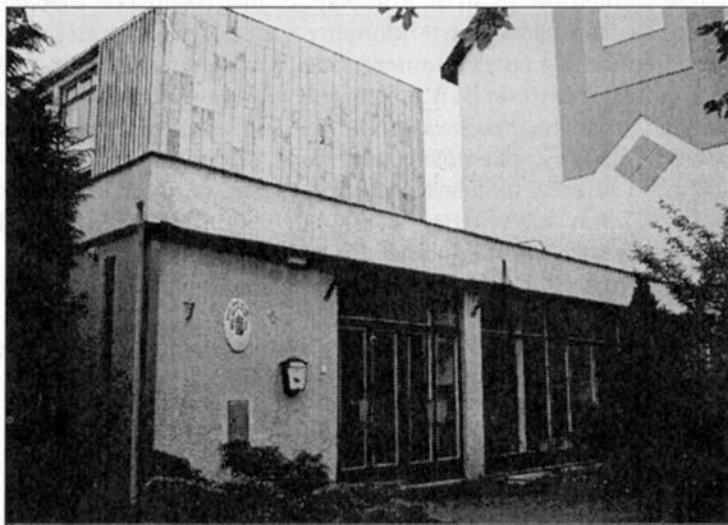
Buday Olga	Kovács Mária
Novák Margit	Sátor Olga
Sneff Margit	Szabó Emília
Szinkovich Erzsébet	P. Bakoss Gáspár
P. Rónay György	Sr. Balogh M. Antonella
Sr. Bakos M. Augusztina	Sr. Garay M. Leona
Sr. Gulyás M. Izabella	Sr. Hetényi M. Paula

Sr. Hicke M. Valéria
Sr. Horváth M. Glóriósa
Sr. Kasztner M. Leontina
Sr. Krisanich M. Judit
Sr. Mühlmann M. Benigna
Sr. Puchner M. Jolenta
Sr. Schubert M. Matild
Szamosi M. Matild
Sr. Thüringer M. Adrienne
Sr. Tóth M. Zenke

Sr. Horváth M. Marcella
Sr. Jelki M. Hugolina
Sr. König M. Kapisztrána
Sr. Mohl M. Amáta
Sr. Paul M. Mercedes
Sr. Scheirich M. Gabriella
Sr. Schwendtner M. Aranka
Sr. Szilvási M. Andoráta
Sr. Tóth M. Ilona

Az új iskola

1961-ben elkészült az új 4 tantermes általános iskolai épülettömb a Baross utcában, a zárdaépület helyén, 1,800.000 Ft-os költséggel. Ekkor új bútortzatot és felszerelést is kapott.

1965. őszétől megtörtént a szaktantermi (kabinet) oktatás bevezetése. Ehhez Kraumann Erik művésztanár adta meg a terveket és a kivitelezésben is minden az elképzelései szerint valósult meg. Ha kellett, elkészítette a szemléltető eszközöket.

Az iskola mellett 1961. óta gyógypedagógiai osztályok is működtek. A tanulók 59 %-a részesült diákélelmezésben, 44 %-uk napközitthonos el látásban.

1966-1996.

1966-ra elkészült az újabb 12 tantermes szárny, a régiék mellé. Ezt követte az udvar egy részének parkosítása is. A tanulók száma 1200.

Igazgatók: 1968-tól Filó József
1976-tól Ludán Imréné
1979-től Fellegi Bálint

1982-ben megindult az ének-zenei tagozat, erre 160.000 Ft-ot kapott az iskola.

1992. május 9-én az iskola felvette Bárdos Lajos nevét.

Az Állami Általános Iskola tanítói és tanárai 1951-től napjainkig.

Az itt felsoroltak közül többen már elköltöztek vagy a 2. számú és a 3. számú iskolákban tanítanak, néhányan kisegítő iskolai tanárok lettek, sokan nyugdíjasok vagy meghaltak:

Ács József	Andrásné Győri Éva
Arnoldné Óh Zsuzsanna	Ángyán Tibor
Dr. Babina Györgyné	Bácsainé Kiniarz Judit
Bajtel Andrásné	Bajzek Jánosné
Dr. Bálint Jánosné	Balla Andor
Balláné Fellegi Anikó	Bándi Melinda
Balogh Erzsébet	Bartha Jánosné
Bartus Józsefné	Beke Ildikó
Dr. Beke Józsefné	Beke Pálné
Bekéné Klaben Erzsébet	Bendúr István
Bendúr Istvánné	Béres Mária
Bernáth Valéria	Berta Béla
Berta Béláné	Berta Tibor
Berta Tiborné	Bertók Zsuzsanna
Bódi Andrásné	Bódiss Dezsőné
Bogdán Júlia Etelka	Bognárné Selmeczy Márta
Bognár Imréné ig.h.	Boros Bálint
Boros Bálintné	Borsós Erika
Bulicsek Gyula	Buváry Jánosné
Buváry Viola	Buzássy Lászlóné
Csákabonyi Balázsné	Csendes Géza ig.h.
ifj. Csendes Géza	Csendesné Boda Ágota
Dr. Csernus Sándorné Fekete Lilla	Csonka Zsolt
Csomor Jenő	Czárné Kalmár Sára
Czebei Dénes	Czebeiné Ács Zsuzsanna
Czimbalekné Bankó Erika	Czimmermann Béla

Czövek Rózsa
Dezső Lászlóné
Dobribán Gézáne
Dr. Donászy Aladárne
Fáncsy József
Farkas László
Fatáne Filó Veronika
Fekete Jánosné
ifj. Fellegi Bálint
Filóné Bérczi Ida
Dr. Frezik Józsefné
Fuisz Jánosné
Fülöp Gyula
Füstösné Gaál Ilona
Gavallér Enikő
Dr. Gockler Lajosné
Gulyás József
Güth Margit
Györe Béla
Győri Éva
Harsányi Jenőné Kovács Erzsébet
Henkei Zoltán
Hikman Etelka
Horváth Csilla
Dr. Horváth Jenőné
Banczoni Magdolna
Horváth Lászlóné ig.h.
Horváth Rudolfné Gulyás Éva
Horváth Tünde
Huber Ilona
Ivusza Tamásné Hamvas Ágnes
József Jánosné
Kajdy Gusztávné
Kametler Tivadarné
Dr. Kasza Györgyné
Kígyósi Ildikó
Kisgécziné Bodó Ildikó
Kiss János ig.h.
Klisz István
Kocsis Ákosné
Kótai Zsuzsanna
Deli Istvánné
Dr. Diviánszky Jánosné
Domján Gáborné
Eckhardt Katalin
Fáncsyné Knapp Erzsébet
Farkas Zoltánné Csikós Erika
Fejér Zoltán
Felföldi Károlyné
Ferenci Anna
Filóné Selmeczy Erzsébet
Fuisz János
Futó Árpád
Fürst Istvánné
Garai Lajosné
Gergő Sándorné Selmeczy Erzsébet
Gosztolya József
Gutsher Zsuzsanna
Gyebnár Jánosné
Györe Béláné Sipos Ilona
Hajdu Gáborné
Heimné Máté Mária
Herbán Ferenc
Holota Imréné
Dr. Horváth Istvánné
Dr. Horváth József
Horváth Károlyné
Horváth Mihályné
Meggyes Magdolna
Hubai István
Huszár Klára
Jámborné Lászlóffy Gizella
Józsefné Bencsik Ildikó
ifj. Kajdy Gusztávné
Karafa László
Keresztes Kálmán
Kisasszony János
Kiss Gyula ig.h.
Kiss Józsefné Noé Valéria
Knappné Ilk Éva
Kosaras Gizella
Kotta Elemér

Kovács Ferencné	Kovácsné Nagy Ida
Kraumann Erik	Krisztek Istvánné
Dr. Krivarics Lajosné Költő Julia	Krompaszky Mária
Kunics Józsefné	Kutasi Margit
Lakosa Ferencné	Láng Gizella
Leskó Miklósné	Lukács Éva
Marics Anna	Mayer Károlyné
Mészáros Éva	Mészáros Ivánné
Mészáros Józsefné	Mikola Anna
Mikola Mária	Moka M. Judit
Molnár Ildikó	Molnár Jánosné
Morvai Éva	Mucsi Katalin
Murai Ilona	Nádai Gyuláné
Nádor Béláné	Nagy Anna
Nagy Emília	Nagypál Istvánné
Némethné Takács Eleonóra	Nyilas Ferencné
Olasz Éva	Óss Gyula
Pálffy Miklósné	Dr. Palotainé Straub Mária
Papp István	Papp Istvánné
Pásztor Csabáné	Pauska Lajosné
Pauker Zoltán	Pauker Zoltánné
Pelle Ilona	Peresztegi Lászlóné
Péter Attiláné Futó Zita	Petiné Gémesi Márta
Dr. Pichler Lajosné	Pintér Ernő
ifj. Pintér Ernő	Pintérné Kovács Rozália
Pintér Lászlóné	Polák Judit
Porczió Simonné	Potapov Valerijné Fekete Anna
Primecz Tiborné	Prókai Lajosné
Radics Sándorné	Radovits József
Rigó Ferenc	Rigó Ferencné
Rigó Mária	Román Ildikó
Rumi Attiláné	Ruttner Andor
Salekovicsné Éder Zita	Sándor Istvánné
Sárdi Sándor	Selmeczy Attiláné
Semofcsán Ferenc	Sifter Lajosné
Sinkovits Mária	Stelkovics Gyuláné
Szabó József	Szabó Józsefné
Szabó Lajosné	Szabó Mária
Szabolcs Ferencné	Szabóné Báthori Ágnes
Szakály Gyula	Szakály Gyuláné Pintér Mária
Szalai Erzsébet	Dr. Szarkáné Németh Ágnes

Szelid Izabella
Szollár Anna
Szőke Jánosné
Szűts Miklós
Takács Lászlóné
Tátrai Irma
Tóth Andrea
Tóth Zoltánné
Turula Sándorné
Újhelyi Ilona
Vágvölgyi György
Várad Gyula
Varga Éva Ágnes
Varga Józsefné Knapp Mária
Varga Mária
Varsányi Józsefné
Dr. Veress Dezsőné
Vinkó Jánosné
Vojkovics Gábor

Dr. Szendrei Józsefné
Szondy Vilma
Szuláné Kovács Ibolya
Takács Lajos
Tamás Lajos
Temesy Lászlóné
Tóth Istvánné
Tóthné Szabó Zita
Turiné Emecz Erika
Urbán Margit
Vámosi Dezsőné
Varga Éva
Varga Ildikó
Varga Judit
Dr. Vargáné Zag Ágota
Veréb Péterné
Végh István
Völgyi Józsefné
Zab Lajosné

Az iskola Bodvicán

Eötvös József vallás és közoktatási miniszter 1864. évi rendelete - „az iskolával még nem rendelkező községek tanodával való ellátásáról” készítette a község vezetőit, hogy megszervezzék az elemi népoktatást Bodvicán. Előtte Nagyatádra jártak iskolába a gyerekek.

A hagyomány szerint az első iskola a jelenlegi felvásárló telep (régében községi apaállat istálló) és a szomszédos telken lévő zsupptetős, vert-falu cselédházban volt. (Id. Sárdinecz János elbeszélése szerint a nagyapja még oda járt iskolába). Az épület nagyon rossz állapotban volt, falain ki-be jártak a gyerekek.

1868-ban a 38/1868. sz. Tc. 1-4. §-a kötelezi a község vezetőit a népoktatás teljes körű megszervezésére. Két évvel később 1870-ben a miniszteri jelentés tartalmazza, hogy Somogy megyében két iskola 4300-4300 Ft állami támogatást kap iskolafejlesztésre. Az egyik község Bodvica.

A község megvásárolta a volt gróf Niczki által épített kúriát, Kappant József akkori tulajdonos nemesuraságtól, hat kh. kerti szántóval együtt. Egy 1871, június 15-én kelt Megyei Iskolatanácsí Jegyzőkönyv említi a bodvicai iskolát is. Az elemi iskola korai működéséről nem sikerült felkutatni írásos emléket, 1887-től már igen. 1887-1957-ig, évente átlag 60-70

gyerek járt iskolába. 1940. után már csak alsó tagozatos osztályok voltak, a felső tagozat Nagyatádra járt, ezért az iskola létszáma 30 körül alakult.

1941-ben Bodvicát Nagyatádkhoz csatolták, a mint önálló község megszűnt. Az iskolai oktatás teljes megszűnése a bodvicai iskolában 1957-től kezdődően következett be.

A tanítók Bodvicán:

1887-ig a tanító kiléte ismeretlen.

1887-1914.	Gubián Lajos	1914.	Ruttner Andor
1914-1917.	Gubián Lajos	1917-1920.	Kelemen Rózsa
1920-1921.	Kutor Ferenc	1921-1922.	Ruttner Lajos
1922-1952.	Ruttner Andor	1952-1956.	Korompai Kálmán
1956-1957.	Sárdi Károly		

1957. után még másfél évig a nagyatádi általános iskola kihelyezett alsó tagozata működött a bodvicai iskolában, a tanítónő Molnár Jánosné.

A henészi iskola

A múlt század végén országosan tapasztalható gazdasági, kulturális fellendülés itt is látványosan tapasztalható. Váradi Gyula, a henészi tagiskola közel két évtizedig volt igazgatója szerint az 1880-as években épült fel az első iskola a jelenlegi óvoda helyén, amelynek épületét többször átalakították. A kivadári, bodvicai iskolák létrehozásához hasonlóan, a henészi kápolnával szemben 1912-14. között építették. Az 1914. évi tanítás már ebben az épületben folyt egészen a megszüntetéséig. A közel egy évszázados működése során Elemi Népiskola továbbképzővel. Az 1930-as években a korabeli viszonyoknak megfelelően a pap és a tanítók voltak a település szellemi lelki ápolói, s az ő aktivitásukon múlt a társadalmi élet egésze. Ezidőben a községi elemi iskola igazgató tanítója az atádi születésű Gundy Mihály, aki 1910-től tevékenykedik itt, de tagja a Polgári Olvasókör elnökségének, a Polgári Lövész Egylet főlövész mestere, népművelődési előadó. Az alsó tagozatos Harka Ferenc tanító, a munkája mellett 1920-tól a templomi énekkart szervezi és vezeti, s hasonló módon a Polgári Olvasókör megalapítása és működtetése is az ő nevéhez fűződik.

Ebben az időben a tanítóknak a zenéhez is érteni kellett. A kántortanítók feladatai közé tartozott az egyházi szertartások zenei kísérete is. (Szaktudásukat mindketten a csurgói Tanítóképzőben szerezték meg.)

Nem lehet említés nélkül hagyni Kutor Antal kántortanító itteni, ezirányú tevékenységét, hiszen műdalai közül a „Simongáti lányok

tyukot ültettek”, vagy a „Lányok, lányok, simongáti lányok, van-e néktek lerakott szoknyátok...” kezdetűek országosan is ismertté váltak, s szinte népdalként is énekeltek.

Az oktatás háború utáni újraindítása küzdelmekkel járt, amit a nagyatádi elemi iskola 1946. évi értesítőjéből és Ruttner Andor feljegyzéseiből ismerünk.

A község egyesítése Nagyatáddal az 50-es években a közigazgatási, oktatási tevékenység központosítását jelentette, egyben az iskola tagiskolává történő átszervezését vonta maga után. E korszak legjelentékenyebb és leghosszabb ideig tevékenykedő személyisége Váradi Gyula volt, aki 1958-tól nyugdíjazásáig, 1986-ig az iskola vezetése és oktató munkája mellett az itt működő iskolai-közművelődési könyvtárosi teendőket is ellátta.

A Henészi Községi Elemi Népiskola, majd a Nagyatád–Henészi Állami Általános Iskolában működő nevelők (a teljesség igénye nélkül):

Kutor Antal	Harka Sándor
Gundy Mihály,	Fekete-Páris Lajosné
Horváth Mihályné	Pálfi Miklósné
Meggyes Magdolna	Varga Jolán
Hubai István	Huber Ilona
Gali István	Deli Istvánné
Kanizsai János	Ferencfi Sándor
Porció Simonné	Vámosi Júlia
Fekete Jánosné	Zolani Valéria
Holota Imréné Máder Gizella	Arnoldné Óh Zsuzsanna
Kuszkáné Morvai Éva	Pintér Ernő
Feketéné Kovács Anikó	Gál Etelka
Király Erzsébet	Kis Katalin
Szendrődi Ferenc	Oberling Kamilló
Kissné Csernela Dóra	Fekete Mária
Csomósné Barcsi Ágnes	Kálmán Pál
Boda Ferenc	Simoné Sipos Margit
Váradi Gyula	

A 3 éven át működő Dolgozók Esti Iskolájában:

Hamvas János
Szabó Lajos
Tamás Lajos
Váradi Gyula tanított.

A kivadári iskola

A sokak által ismert gróf Somssich Adolf és családja, akik 1856-tól birtokolják kivadár és környékét, gazdasági szervező munkájuk mellett gondjuk volt a szellemi, oktatási, vallási élet feltételeinek megteremtésére is. Valószínű, hogy 1880. táján építették a Háromfai út 1. sz. alatti palakot, amely a harmadik helyére költöző iskola megszűnte után jelenleg, mint könyvtár és klub működik.

Az első iskola valószínűleg ezen épülettől délre fekvő két tanteremben működött, s itt kaptak elhelyezést a gróf járandóságából élő első tanítónők, mint Munkácsi Júlianna. A kastély a Rákosi időszak kezdetén állami gazdasági központ, majd raktárként is használták. Az épület renoválása helyett 1948-ban elkezdték bontani, ebben az időben Hankáné (bolgár) tanítónő volt itt. Ekkor költözött a jelenlegi kocsma és bolt helyére az alsó és felső tagozatos iskola. Máté Zoltán volt a felső tagozatos nevelő. 1951-ben ők elkerültek innen, helyükre Nagy Emília, Végh István és Rigó Ferenc került, akik az 1960-as évekig tanítottak itt. Az ötvenes években hosszabb-rövidebb ideig tanítottak még itt Gali István, Szerdahelyi Győző, Dr. Koppányi Jenő, majd Meggyesi Magdolna, Németh Anna, Ferencfi Sándor. Az őket követő már csak alsó tagozatos iskolát 1968-ban vette át Szőke Jánosné, aki az iskola megszűnéséig tanított itt, s mint nyugdíjas napjainkban is végzi áldozatos munkáját, mint a 4. sz. Fiókkönyvtár vezetője.

A 2. sz. Általános Iskola

1979-ben, az Árpád utcában, a Nemzetközi Gyermekekében nyitotta meg kapuit az iskola; színe miatt „piros iskola” a közismert neve. Az iskolaalapítás évében 748 tanulóval kezdte meg munkáját. 1981-ben 846 diák járt az iskolába. 1984-ben 969-en tanultak itt. Ettől kezdve fokozatosan csökken a számuk. Az 1995-ös évben már csak 460 a tanulók száma. 1981-ben orosz tagozat indult a harmadik osztályban, 1987-88-ban a felső tagozatban is indult orosz, majd rajtagozat az 1-2. osztályokban. 1989-ben az orosz tagozat megszűnt. A német nyelv oktatása vált általánossá.

1992-93-as tanévben kezdődött el a gazdasszonyképzés, a kétéves képzés 1 tanulócsoporttal indult, 1994-ben indult a harmadik évfolyam.

1990-ig az általános iskola az úttörőmozgalom terén szép sikereket ért el, ugyanígy a kulturális, sport és tanulmányi versenyek terén is. Több tárgyból jutottak tovább a tanulók egészen az országos versenyig pl. magyar, történelem, matematika, fizika tantárgyakból. A Kazinczy szépkiejtési versenyen, a vers-, próza- és mesemondók találkozóin is dicséretes eredményeket értek el.

Az olvasómozgalom - a Móra Könyvklub keretében - 1988. óta működik. A sportban is számos nagyszerű teljesítmény született: kézilabdában, atlétikában és más sportversenyeken is.

Az énekkar magas színvonalú műsoraival többször nyerte el az év kórusa minősítést.

Hagyományos már a karácsonyi hangverseny, a jeles ünnepek műsoros összejövetelei, a farsangi műsorok és a sportnapok.

Az iskola emlékezetes eseménye volt az intézmény 10. születésnapjának megünneplése, a pakisztáni napok, az évenkénti kulturális bemutató. Ezeken a napokon az énekkarok, alsós színjátszók, tornászok, furulyások és könyvbarátok működtek közre.

Az iskolában dolgozó pedagógusok :

Felföldi Károlyné Sági Mária	Peresztegi Lászlóné Czindrics Judit
Horváth Gyuláné Omascsik Katalin	Bajtel Andrásné Előd Kamilla
Kajdy Gusztávné Papp Katalin	Fellegi Bálintné Vass Anna
Holota Imréné Máder Gizella	Eckhardt Katalin
Dr. Palotainé Straub Mária	Varga Józsefné Knapp Mária
Bajzek Jánosné	Polák Judit
Potapov Valerijné Fekete Anna	Simon Istvánné
Beke Pálné Szőke Ida	Kunics Józsefné Kokály Erzsébet
Ludán Imréné	Kiss Gyula
Kovács Ferencné Várhelyi Éva	Hlavnya Andrásné Horváth Júlia
Vinkó Sándorné Koósz Magdolna	Novics Józsefné Tarafás Emília
Nyilas Ferencné Gally Zsuzsanna	Tóth Zoltánné Kótai Klára
Gáspár István	Krisztek Istvánné Czippán Rózsa

Dr. Frezik Józsefné Kisgyura Rozália	Bartha Sándorné Medeg Mária
Ivusza Tamásné Hamvas Ágnes	Bendur Istvánné Fekete Erzsébet
Szőke Jánosné Orbán Irén	Dr. Simon Mihályné Kótai Zsuzsa
Buváry Jánosné Kisbéri Ilona	Rácz Mária
Papp István	Mészáros Ivánné Új Éva
Bedenek Mária	Gál Etelka
Pappné Hári Éva	Váradi Gyula
Szarkáné Németh Ágnes	Dr. Diviánszki Jánosné Farkas Zsuzsa
Dr. Horváth Istvánné Kakas Tünde	id. Pintér Ernő
Kis Katalin	Juhász Lászlóné Czövek Zsuzsanna
Molnár Jánosné Bende Etelka	Zala Józsefné (szerz.)
Selmeczy Attiláné Bacsa Judit	Bacsa Antal
Gosztolyáné Rácz Éva	Tóth Judit
Feketéné Kovács Anikó	Köttő Mária
Horváth Rózsa	Fuisz Jánosné Nádor Mária
Alseczné Sipos Ibolya	Kovácsné Mrekva Zsuzsa
Fábián József	Pécsek László
Nagyné Janzsó Irén	Balla Gyula
Bacsa Antalné	Farkas Ferencné Szilágyi Éva
Pécsekné Marsal Mária	Molnár Ildikó
Dr. Pécsi Lajosné Takács Éva	Baloghné Haris Ibolya
Rajnainé Varga Tünde	Simonné Sipos Margit
Frezik Tibor	Fekete Istvánné
Horváth Erika	Janzsó Beatrix
Kálmán Pál	Gyulainé Bukovics Ildikó
Boros Lászlóné Szabó Magdolna	Bilki Lászlóné Gável Éva
Ludánné Pécsi Erzsébet	Papp Valéria
Szabó Miklósné Nagy Irén	Hegedüsne Süle Etelka
Cseténé Nyese Ildikó	Molnár Sándor (óraadó)
Gábor Judit	Király Erzsébet
Kiss Lajosné Csernela Dóra	Szépné Iván Éva
Frank Jánosné Bátai Piroska	Tóthné Miseta Zsuzsa
Ivelics Jánosné	Szamek Márta
Simon Tünde	Gyulai Tibor
Keszi Gabriella	Baracsi Ágnes
Ángyán Tibor	Kovács Dezső
Karászi Irén	Gosztolya József
Dr. Szabó Lászlóné Tóth Mariann	Teveli Ágota
Ziegegné Horváth Erika	Szabó Nándor
Gyöngyösi Endréne	Novák Jánosné

Zsunics Gyula
Wirth Szilvia
Kocserné Kemenes Gyöngyi
Potapov Mariann
Horváth Csilla
Bogrács Éva
Simonovics Éva
Nyilas Zsuzsa
Szijártó Judit
Várfi Dóra
Zaharova Olga
Czimmermann Béla

Steinerné Bazsó Erika
Kajdy Gusztávné Asbóth Margit
Kollár Sándorné József Edit
Simon Szilvia
Boros Bálint
Gergő Sándorné
Vénosz József
Szőkéné Beke Ildikó
Horváth Józsefné Major Erzsébet
Felföldi Barnabás
Fodor Csaba

Gazdasszonyképző

Domján Gáborné
Horváth Lajos
Jámborné Szászfalvi Gizella
Hervai Anna

Boda Ferenc műszaki t.
Turbék Károlyné
Dr. Novák János

A Babay József Általános Iskola

A 3. sz. Általános Iskola 1985. szeptemberében kezdte meg működését Tamás Lajos igazgató vezetésével. Ekkor került ide 1990-ig a kivadári tagiskola. Minden évfolyamban két párhuzamos osztály indul annak ellenére, hogy az iskolát 8 osztály számára tervezték. Amíg a jelenlegi épület nem volt kész, a város különböző pontjain dolgoztak. A tantestület tagjai a város különböző iskoláiból és vidékről kerültek ide.

Az ünnepélyes megnyitóra ajándékba kapott videomagnót az iskola, amelyhez hamarosan kiépült a zártláncú hálózat is.

Megalakultak a szakmai munkaközösségek, berendezték a szaktantermeket. Tavasszal parkosítás, fásítás kezdődött, kialakították a játszóudvart, a sportpályákat. Rendszeresen részt vesznek a tanulmányi és sport versenyeken, több tanuló eljutott az országos döntőkre.

1990. óta testnevelés tagozatos iskolaként működik. 1992-ben „A testnevelésben és sportban kiváló” címet kapta meg az intézmény. 1988-ban Babay József nevét vette fel az iskola, minden évben november 28-án tartják a Babay napot. A Bábszakkör többször részt vett a „Kárpát-medencei Nemzetközi Bábfesztiválon” és 1993-ban a Kolibri bábszínházbeli szereplésről tv felvétel is készült.

1990-ben bekapcsolódott az iskola a szegedi JATE kísérleti vizsgarendszerébe, így a tanulók a 6. és 8. osztály végén a tantárgyak nagy ré-

szébből írásbeli, magyarból és történelemből szóbeli vizsgát tesznek. Angol és németnyelvű képzés is folyik az iskolában. Rendszeresen szerveznek tanulmányi kirándulásokat, vándortáborokat, 1993. óta saját tábor is működik a taranyi erdőben.

Évek óta jól működik a diákönkormányzat. 1990-ben alakult a cserkészcsapat. 1995. óta jelenik meg az iskolaújság, Mélázó címmel. Jó a kapcsolat a szülői házzal, a szülői munkaközösség aktívan részt vesz a rendezvények lebonyolításában, hozzájárul a táborozásokhoz, a tanulók jutalmazásához. Két bál bevételét a tanulók javára fordították.

Az iskola tantestületének névsora

Tamás Lajos	Balla Gyula
Bácsainé Kinyariz Judit	Boda Ferenc
Bilki Lászlóné	Bujtás László
Csendesné Boda Ágota	Frank Jánosné
Fülöp Lujza	Horváth Károlyné
Iharosi István	Karafa László
Kálmán Ferencné	Kovácsné Mrekva Zsuzsa
Kovácsné Torják Teodóra	Kovácsné Tóth Klára
Ludánné Söllei Ildikó	Meszes Sándorné
Némethné Takács Eleonóra	Országné Tropsa Ibolya
Petiné Gémesi Márta	Pécsekné Marsal Mária
Pintér Rezső	Selmeczy Attiláné
Szabó Lajosné	Szakály Gyula
Szakályné Pintér Mária	Szépné Iván Éva
Szőke Jánosné	Temesvári Lászlóné

Vadkerti Tóth Tihamérné
Balazsin Tamásné
Gáspár Gyöngyi
Prókai Lajosné
Gőbölösné Csik Gyöngyi
Horváth Attiláné
Nagy Andrea
Tilinger Istvánné
Magyarné Kozma Zita
Szőke Jánosné
Vránicsné Bódi Ildikó
Haris József Zoltánné
Korosa Tünde
Szabó Judit
Perényi Piroska
Bérdi Éva
Svégel Beáta
Dezsőné Nagy Judit
Lóki Márta
Cserné Szollár Andrea
Horváth Edit
Berta Erika
Tóth Andrea

Vojkovics Gábor
Bojtor Attiláné
Györe Béláné
Filó Józsefné
Dr. Herrné Nagy Erika
Jékiné Szabó Rita
Szamosi Lóránt
Józsefné Bencsik Ildikó
Szilágyiné Dorcsi Gabriella
Turi László
Fodor Judit
József Jánosné
Molnár Attila
Szamek Márta
Beke Pálné
Gurbács Zoltánné
Borsodi Attila
Gáspár Gyöngyi
Szalai Mariann
Kovácsné Szódi Katalin
Vojkovics Gyuláné
Dr. Beke Józsefné

A 4. sz. Általános Iskola

Az eltérő értelmi fejlődésű gyermekek elkülönített nevelése-oktatása Nagyatádon 1961-ben kezdődött, az általános iskola mellett működő tagozaton. Önálló intézmény 1970-ben létesült, Kisegítő Iskola néven, a Széchenyi tér 25. szám alatt. Az iskola új neve 1987-től: 4. sz. Általános Iskola, jelenlegi helyen 1974-től működik. Alapellátást és szak-

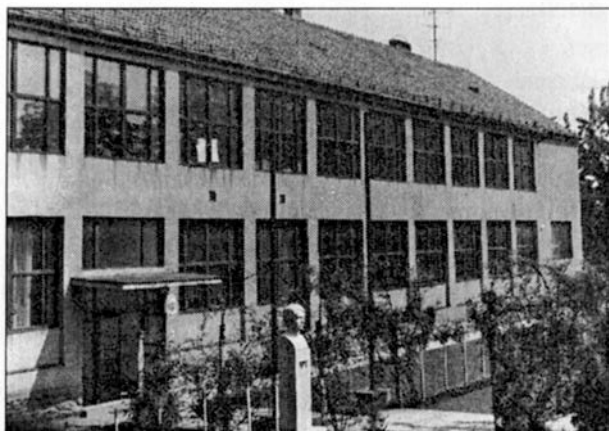
szolgáltatást (logopédia, nevelési tanácsadás) nyújtó területi feladatokat ellátó intézmény. Működésének 25 éve alatt az átlagos tanulólétszám 135 általános iskolai tanuló. Az iskola alapításától kezdődően az alábbiakban felsorolt pedagógusok és pedagógiai munkát közvetlenül segítők szolgálták az eltérő értelmi fejlődésű és tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek oktatásának-nevelésének ügyét, szakmai hozzáértéssel és elhivatottsággal.

Pedagógusok:

Zala József	Zala Józsefné
Hajdú Gáborné	Nagypál Józsefné
Császár Károlyné	Kömpf Gyuláné
Deák Istávné	Fürst Istvánné
Horváth Mihályné	Kalmár Lajosné
Mayer Károlyné	Gulyás Józsefné
Laczó Jánosné	Kalmár Márta
Boda Ferencné	Szentgyörgyi László
Szentgyörgyi Lászlóné	Pavlovné Bojtor Veronika
Laklia Piroska	Kozma Györgyné
Mohari Jenőné	Vajda Géza
Horváth Tibor	Vámosi Dezsőné
Nagy Jánosné	Gacsályi Lászlóné
Szalai Karácsony Judit	Kántorné Biró Barbara
Illés Márta	Rónai Violetta
Szigetiné Somogyi Valéria	Kálmánné Beke Emőke
Gócza Márta	Dr. Klauz Lászlóné
Tóth Zoltánné	Nagy Ida
Nagy Nándor	Dr. Andokné Rózsavölgyi Hilda
Törökné Tamás Tünde	Nagy Erika
Karafa Lászlóné	Fodor Csaba
Hóka Erzsébet	Csernyik László
Bulicsek Zsolt	Repóth Róbertné
Csonka Zsne Császár Brigitta	Dr. Sefferné Nagy Erika
Dr. Lajosné Dóka Tímea	Mándliné Naszladi Márta
Borsi Lídia	Patakiné Kevy Beáta
Borongics Tiborné	Takács Ildikó
Klisz Tibor	Dr. Simonics Zsoltné
Dervenkár Zoltán	Sikler Gyula
Fodorné Rozina Ildikó	

A nagyatádi Ady Endre Gimnázium és Szakközépiskola

Nagyatádon az 1953/54-es tanévvel indult a gimnáziumi oktatás. Az akkori kultúrpolitikai elképzelés alapján szélesíteni kívánták a középiskolai képzést. Így került a belső-somogyi tájra is az első középiskola, az iparral is rendelkező Nagyatádra.

Az első évben az oktatás az általános iskolában volt. Igazgatója az akkori Baross utcai általános iskola igazgatója, Selmeczi Miklós volt. A második évben a volt polgári fiúiskolában, a Mártírok utca–Széchenyi tér sarkán folyt az oktatás. A harmadik és negyedik évben a Széchenyi téri volt Farkas-féle Vendéglő épületében. (Ez lett később a szolgáltató ház.)

A tanulók többsége Nagyatádról iratkozott be, de sokan jöttek a környék falvaiból is, Belső-Somogy déli részéről. Az első tanévben 58 tanulója volt az iskolának.

1954-től önálló igazgatással működött az iskola, Tóth József vezetésével. A tanárok a volt polgári fiúiskola tanárai voltak: Kisasszony János, Henkei Zoltán, Fülöp Gyula, Kraumann Erik. Később Seregy Lajos, Fülöp Gyula és Zuggó Magdolna.

Nagy változást jelentett az 1955/56-os tanév, amikor is Deli István, Kallós Károly, Tóth Ferenc, Varga József és Haraszty József tanárokat fogadta az új igazgató, Gál Ambrus. Az 1956/57-es tanévben került az iskolához Harsányi Jenő magyarszakos tanár. A tanév végén Deli István lett az igazgató. 1957-ben újabb tanárokkal bővült a testület: Knapp Ottó, Várhegyi Jánosné, majd Szücs Béla személyében.

Az 1955/56-os tanévtől a levelező oktatás is megkezdődött, honvédségi és „civil” osztállyal.

Az 1959/60-as tanévtől Halmos József az igazgató. Aztán 1962-ben költözött új helyére az iskola, amely a volt polgári iskola gyakorló kertjének helyén épült. Ezt bővíteni kellett a következő években, mert emelkedett a tanulók létszáma. Az 1965/66-os tanévben Varga József az igazgató. Az osztálycsoportok bővülésével a tantestület létszáma is emelkedett. És az 1973/74-es tanévben az egészségügyi szakközépiskola megkezdte működését, hogy biztosítsa a szakembereket a felépült Kórház részére. Új szakembereket, szakoktatókat, orvostanárokat foglalkoztattak. 13 év alatt 312-en érettségiztek a szakközép osztályokból, és lettek általános asszisztensek, ápolók.

Az 1984/85-ös tanév végén új épületet kapott a gimnázium, amelyben hét tantermet tudtak kialakítani. 34 év alatt 1325 gimnazista érettségizett nappali tagozaton, 479-en levelező tagozaton. A szakmunkások szakközépiskolájában 205-en szereztek érettségi bizonyítványt. A pedagógusok száma évről-évre nőtt, néhányan a tanárok közül több évtizedet is eltöltöttek ebben az iskolában. Így Knapp Ottó, aki 1957-től 1995-ig tagja a tanári testületnek és Varga József nyugdíjba vonulása után igazgatója is volt a gimnáziumnak. Várhegyi Jánosné, Várhegyi János, Szücs Béla, Ködmön Imre, Ködmön Imréné több mint 30 évet töltöttek itt.

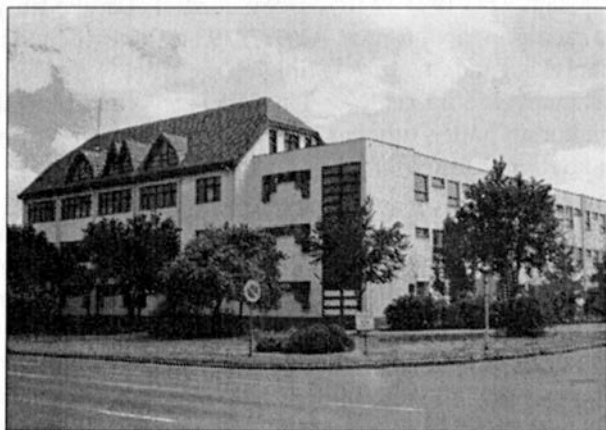
Az egészségügyi szakközépiskola oktatói közül a legtöbb időt töltötték: Országfné Tropsa Ibolya, Szakonyi Lászlóné Tóth Katalin, Czimmermann Béláné, Lukács Sándorné. Gazdasági ügyintézők: Horváth Istvánné, Mucsi Ferencné, akik 1974. ill. 1975 óta dolgozói a középiskolának.

Gál Ambrus	Deli István
Haraszty Imre	Kiss Ferencné Király Márta
Tóth Ferenc	Zuggó Magdolna
Kallós Károly	Varga József
Kiss Kornélia	Pápa János
Várhegyi Jánosné Gál Franciska	Knapp Ottó
Vicsek András	Harsányi Jenő
Szűts Béla	Halmos József
Halmos Józsefné Ezeres Anna	Antal Gáborné Nagy Katalin
Kovács Sándor	Várhegyi János
Ködmön Imre	Cziglédi Tihamér
Bíró József	Drávai Piroska
Imre Lajos	Csizi Mária

Győr Klára	Érfalvi Ferenc
Ködmön Imréné Balogh Éva	Fülöp Gyula
Nagy Árpád	Bíró Józsefné Solymosi Anikó
Fekete János	Benedek Ilona
Szabó Józsefné Kiss Margit	Lackó Andrásné Selmeczi Zsuzsa
Ratkó Margit	Kiss Lászlóné Páldi Mária
Czimmermann Béláné	Szakonyi Lászlóné Tóth Katalin
Burcsa Magdolna	Ország Lászlóné Tropša Ibolya
Lukács Sándorné	Jámbor Lászlóné Boda Gyöngyi
Niezelberger Mária	Karászi Irén
Kiskóné Cserkúti Mária	Gavallér Enikő
Dr. Vargáné Fehér Györgyi	Váradi Lászlóné Tóth Margit
Szabó Irén	Beke László
Simonné Bolla Marianna	Dr. Bálint Jánosné Júlia, Gaspodinowa
Nagy Sándorné Torma Júlianna	Johancsik Zsuzsanna
Rongáné Csányi Katalin	Kolma Irén
Ludán János	Skandera Lajosné Dr. Apor Mária
Skandera Lajos	Garami Mihályné Müller Teréz
Herzsenyák László	Szabó Erzsébet
Büttnerné Bódy Ágnes	Kovács Árpádné Szabó Ilona
Csertán Csabáné Szabó Amália	Major Lászlóné Pusztai Zsuzsanna
Kóhalmi Magdolna	Futó Árpád
Gaál Gyöngyi	Mesterné Subicz Erika
Deák Zoltán	Orbán László
Bencze Lászlóné Izsák Erzsébet	Csík Ágnes
Nitulescu Ovidiu	Dr. Mikóné Csósz Judit
Buza Kinga	Fajtai Piroska
Matyók Anikó	Dr. Rákócziné Orosz Gyöngyi
Rigó Ida	Sántáné Nagy Ottilia
Strommer Erzsébet	Nagybocskai Tamásné
Heizler Erika	Vida András
Keszthelyi Zsolt	Hauptmann Gyöngyi
Máté Ildikó	Kovács Róbert
Dr. Lévai Ferencné	Kiss Tímea
Colin J. Klotzbach	Bene Gábor
Borsodi Attila	Rattinger Mária

A Szakképző Iskola

Az első iparostanonc iskola 1886-ban nyílt meg Nagyatádon, majd 1953-ban indult meg ismét a képzés. Az iskola a mai helyén kezdte meg önálló munkáját. Az épületben az oktatás három szinten folyt hét tanteremben. Az iskola ebben az időszakban csak ipari tanulók képzésével foglalkozott. 1974-ben bővítették az iskolát, így már 11 tanteremben kezdődhetett el az oktatás. Az 1974- 75-ös tanévtől a Kaposvári Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet ki-

helyezett tagozatával bővült az iskola profilja. A beindulás évében 37 elsős tanulóval kezdődött meg az oktatás és nevelés. Az első évben vegyesbolti és élelmiszer eladókat, a második évben már ruházati eladókat is képeztek. Viszont a csoportos gyakorlati foglalkozás ekkor még a kaposvári iskolában zajlott. 1978-ban társadalmi munkával elkészült a tornaterem, a tanulók, szülők, tanárok, szakoktatók, iskolai dolgozók, vállalatok támogatásával és segítségével. 1982-ben oktatási kabinet lett kialakítva a Nagyatádi ÁFÉSZ kereskedelmi egysége mellett. Ezzel a kereskedő tanulók csoportos foglalkozása helyben megoldott.

Az 1982/83-as tanévben is gyarapodott az iskola, a Nagyköri „Toldi Miklós” Élelmiszer Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetet kihe-lyezett tagozatával. A tagozaton a Nagyatádi Konzervgyár részére élelmi-szertartósító szakmunkásokat képeztek.

A kereskedő és az élelmiszertartósító tagozat beindításával sikerült valamelyest csökkenteni a leánytanulók beiskolázási gondjait.

1986-ban az iskola önálló kereskedelmi tagozatként működik, élelmi-szer- és vegyiáru-kereskedőket képez. 1988-ban az intézet vállalkozáso-

kat indít. Az iskolavezetés, létesítmények bérbeadásával (tornaterem, sportpálya) többletbevételhez jutott, ezenkívül építőipari munkákat vállalt. Felkészülésüket segíti az iskola saját erejéből felépített tanműhely, amely lehetővé tette, hogy az iskolának „saját” kőműves és szobafestő ipari tanulóit legyenek, mivel így gyakorlati munkahelyük is biztosított.

Az 1989-es esztendőben indult a kereskedelmi szakközépiskolai képzés. Ezzel bővült tanulóik létszáma, így 1990-ben új szárny épült, amely hat tanteremmel, aulával növelte az iskolai tanteremek számát. Pályázaton elnyert támogatással újabb oktatási kabinettel bővült az intézmény.

A saját Ifjúsági ABC 1993. márciusában kezdett el működni, jelentősége a képzés szempontjából fontos. Az 1992/93-as tanévtől az intézet egy új típusú, napjaink gazdaságának leginkább megfelelő kereskedő képzést folytató intézmények sorába lépett. Tanulóik számára körzetünkben biztosított a gyakorlati háttér, ugyanis a kereskedelmi egységek vezetői szívesen foglalkoztatnak tanulókat.

Hogyan tovább?

Ma már olyan szakmát kell oktatni, amelynek elsajátításával el lehet helyezkedni. Természetesen figyelembe véve a vállalkozók esetleges érdekeit is. 1996/97-es tanév szeptember 1-től indul az 5. évfolyam a szakközépiskolában. Az évfolyamon végző diákok „középfokú áruforgalmi menedzser” végzettséget szereznek. A tanulók itt már csak szakmai képzést (adóügyek, pénzügyek, marketing, vezetéselmélet, középfokú nyelvvizsga) kapnak. A 10. évfolyam bevezetésének - amely közismereti előkészítése lenne a szakmai képzésnek - a személyi feltételei már adóttak, a tárgyi feltételek pedig 3 új tanterem kialakításával a tetőtérben biztosítva lesz.

A nevelőtestület

Bartus Alice	tanár
Boti Ferenc	szakoktató
Csatos Ferenc	tanár
Csató Tamás	tanár
Csirkéné Szombatfalvi Emese	tanár
Czipóth Dezső	tanár
Czimbalek Ottó	tanár
Deák Réka	tanár
Döméné Lajos Katalin	tanár
Farkas Béla	tanár
Faragóné Fekete Valéria	tanár
Farkas László	szakoktató
Farkasné Nagy Szilvia	szakoktató

Fehérné Bencsik Mária	szakoktató
Fehér Elemérné	ker. gyak. okt. vezető, boltvez.
Gombor Rozália	tanár
Gyócsi Imre	tanár
Hent Veronika	szakoktató
Hurosné Vojkovic Mária	tanár
Ivelics János	igazgató-helyettes
Kása Lajosné	tanár
Kiss Imre	szakoktató
Klauszné Pintér Karolina	tanár
Király Anita	tanár
Kovácsné Ledinszki Márta	szakoktató
Korosa Tünde	tanár
Kömpf Gyula	szakoktató
Lukács Sándor	szakoktató
Mohari Jenő	igazgató
Mohari István	szakoktató
Pauska Mária Magdolna	tanár
Pap Erika	szakoktató
Péntek László	igazgató-helyettes
Péntek Vince	tanár
Sverteczki Andrea	tanár
Szalai né Karácsony Judit	tanár
Szarvas József	tanár
Szekeres József	szakoktató
Tálosné Fekete Bea	szakoktató
Tátrai Jenő	tanár
Tilinger István	tanár
Tilinger Istvánné	tanár
Torma Endre	szakoktató
Vas Rozália	tanár
Vadkertői Tóth Tihamérné	tanár
Varga Jánosné	tanár
Vojkovic István	ipari gyak. okt. vezető
Wittmann Gáborné	szakoktató
Zóka Gábor	tanár

A Zeneiskola

Iskolarendszerű zeneoktatás 1968-ban, az országos állami zeneiskolai hálózat nagymértékű fejlesztése során létesült Nagyatádon.

Kezdetben az iskola a kaposvári Liszt Ferenc Állami Zeneiskola Fiók-Zeneiskolája-ként működött. 1973-ban vált önálló zeneiskolává, mint nagyatádi Állami Zeneiskola.

Az oktatás 1968. őszén az egykori Polgári Fiúiskola régi épületében kezdődött 100 fős növendéklétszámú és 4 tanári álláshellyel, zongora és hegedű, valamint elméleti (szolfézs) tanszakon.

Az iskola elhelyezése tekintetében még hosszú ideig szükség-megoldások követték egymást. Ennek során 1973-tól átmenetileg a Művelődési Házban (alagsor, öltözők), valamint egy régi bolthelyiségben nyert elhelyezést. A tarthatatlan körülmények megoldására a mai Bárdos Lajos Általános Iskola egyik szárnyának emeleti részén folytatódott az oktatás, ami a két eltérő struktúrájú intézmény miatt ismét csak átmeneti megoldás lehetett. A végleges elhelyezést a volt Városi Tanács épülete jelentette. Először itt működött az iskola szervezetileg egy helyen, az oktatás funkciójának megfelelő és esztétikus körülmények között az átalakítás után, 1982. őszétől.

Az iskola 1972-től 1985-ig Csurgón kihelyezett tagozatot működtetett.

1968. előtt a helyi Művelődési Házban, tanfolyam jelleggel folyt zeneoktatás. Egyébként Nagyatád különösebb zenei hagyományokkal nem rendelkezett. Alkalmanként, rövidebb-hosszabb ideig műkedvelő együttesek működtek csak.

1982-től az iskola szakmailag rohamos fejlődésnek indult. Folyamatosan emelkedett a növendéklétszám és bővültek a tanszakok, amelyek

mellett az iskola növendékei és tanárai a helyi zenei közélet állandó és nélkülözhetetlen részévé váltak.

Az iskola tanulói rendszeresen részt vesznek megyei és országos zenei versenyeken, nagyon jó eredménnyel. Két jelentősebb saját rendezvény: a Somogy megyei Zeneiskolások Vonósversenye és a nyári Vonós Zenei Tábor.

Az iskolában oktató tanárok névsora

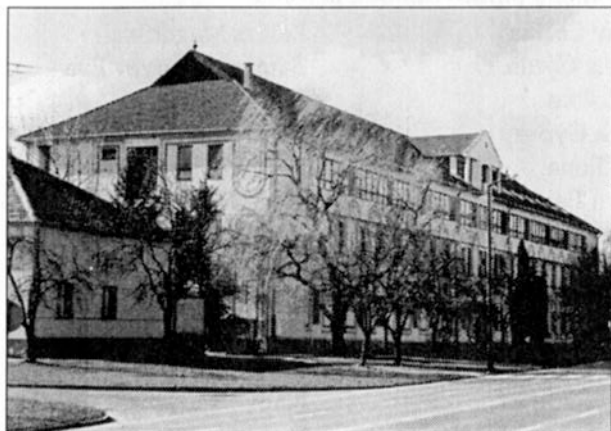
Balajthy Cecília	Balázs Magdolna
Baranyai Gyula	Baranyiné Sityev Éva
Bella Zoltán	Bika Pál
Czmerk György	Fehér Edit
Fekete Ilona	Fendrik Tiborné
Fröhlich Lajos	Hegedüs Edit
Horváth Petronella	Kenedi Tibor
Kenedi Tiborné	Kiss Albert
Kompanyik Ágnes	Kóhalmi Erika
Kuti Béla	Lescsin Marianna
May Győző	May Győzőné
Mezei Tünde	Nagy Sándor
Oroszné Varga Magdolna	Radovits József
Rác Rudolf	Sárdi Lászlóné
Schubert Józsefné	Sik Gyula
Sótér Tímea	Torják Teodóra
Törő Erzsébet	Vörös Gábor

A Kollégium

A kollégium épülete – Baross u. 10. – régen méntelep, majd huszárlaktanya volt. A második világháború idején kórházként működött, aztán gazdátlaná vált. 1965-ben javaslat született az épület diákotthonként való hasznosítására. Az építés 1966. tavaszán kezdődött meg, Schiller Pálné (Sm. Tervezőiroda) tervei alapján és 1968-ban fejeződött be. Az újjáépítést a művelődési és a munkaügyi tárca támogatta. A költségek egyharmadát vállalta a MÜM., a férőhelyek megoszlása is ennek alapján történt. A diákotthonban három iskolatípus kapott helyet: az általános iskola, középiskola és szakmunkásképző. A diákotthon 1968. október 20-án nyitotta meg kapuit. Az avatásra november 5-én került sor, amikor a diákotthon a MM 51140/ 1968. a X. számú engedélye alapján a József Attila nevet vette fel.

A Kollégium avatására 1970. április 11-én került sor, az Intézeti Nap keretében.

Igazgató: Horváth István (1968-1988)
Igazgatóhelyettesek: Nagy Árpád
Dr. Laczkó András
Ország László

Nevelők: 1968-1988.

Bajtel Andrásné	Bendur István
Bendur Istvánné	Csertán János
Czimmermann Béla	Dezső Lászlóné
Éder Erzsébet	Fáncsy József
Filóné Bérczi Ida	Fülöp Lujza
Gál Imre	Ifj. Gémesi Sándor
Horváth Ferenc	Huszár Mihályné
Jámborné Boda Gyöngyi	Kántor Judit
Kollár Géza	Marics Anna
Molnár László	Nagy Nándor
Pintér Ernő	Pintér József
Rumi Attila	Segesdi Zsuzsanna
Stelkovics Gyuláné	Szabolcs Ferencné
Szollár Anna	Tátrai Irma
Tilinger István	Tilinger Istvánné
Varga Lajosné	Végh Olga

1988-ban a Kollégiumot összevonták a szakmunkásképzővel.

Igazgató: Mohari Jenő
Kollégiumvezető: Zab Lajosné
Henészi Péter
Dán József

Helyettes: Országh László

1993-ban a Kollégium újra önálló lett.

Igazgató: Dán József
Igazgatóhelyettes: Sárkány Pálné
Bajtel Andrásné

Kollégiumi nevelők:

Czimmermann Béla	Dongó István
Korosa Tünde	Kovácsné Szódi Katalin
Lempel Attila	Majzik Anikó
Makkor Tibor	Sereg István
Sverteczki Andrea	Szarvas József
Szelíd Ildikó	Szollár Andrea
Tilinger István	Tilinger Istvánné
Vadkerti Tóth Tihamérné	Wirth Szilvia

Oktatásfelügyelet

Oktatási csoportvezetők voltak:

Weszely Károly	Bátor Erzsébet
Mike Györgyi	Kiss Jánosné
Gémesi Sándor	Ludán Imre

Az 1960-as években művelődésügyi osztály alakult, osztályvezetők voltak:

Horváth István	Dorcsi Sándor
Péntek Károly	Fellegi Bálint
Szente Sándor	Dezső Lászlóné

Tanulmányi felügyelők voltak:

Etele József	Kisgyura János
Dr. Krivárics Lajosné Költő Júlia	Szabó Lajos
Balla Lőrinc	Bódi Andrásné
Bajtel Andrásné	

Tartalomjegyzék

Előszó	3
Köszöntő	4
Indító szavak	5
Közművelődési tevékenység, társadalmi élet	6
ÓVODÁK	7
Integrációs óvodai egységek	8
Az Aradi utcai Óvoda	10
Az Alkotmány utcai Óvoda	12
Az Árpád utcai Óvoda	13
A Rozsnyói utcai Óvoda	16
ISKOLÁK	
Az első iskola Nagyatádon	17
Az Izraelita iskola	18
Az állami elemi iskola	20
A volt polgári fiúiskola	20
A fiúiskola	22
A római katolikus polgári és elemi leányiskola	23
Az új iskola	24
Az iskola Bodvicán	28
A henészi iskola	29
A kivadári iskola	31
A 2. sz. Általános Iskola	31
A Babay József Általános Iskola	34
A 4. sz. Általános Iskola	36
A nagyatádi Ady Endre Gimnázium és Szakközépiskola	38
A Szakképző Iskola	41
A Zeneiskola	44
A Kollégium	45
Oktatásfelügyelet	47

